

הודעה לתקשורת

אתר: www.cbs.gov.il דוא"ל: info@cbs.gov.il פקס: 02-6521340

ירושלים, כד' בתמוז התש"ף
16 ביולי 2020
212/2020

חשבונות לאומיים: אומדן שלישי לרבעון הראשון של שנת 2020 - התוצר המקומי הגולמי ירד ב- 6.9% בחישוב שנתי

National Accounts: In the First Quarter of 2020 - GDP Decreased at Annual Rate of 6.9%

נספח: [אמידת התמ"ג של הרבעון הראשון 2020 בתקופת מגיפת הקורונה](#)

ההתפתחות השלילית של הרבעון הראשון של שנת 2020 הושפעה באופן ישיר ממשבר הקורונה ונקיטת הצעדים של הממשלה לבלימת התפשטות הנגיף שגרמה להאטת הפעילות במשק. בנוסף, הירידה החדה ביבוא מכוניות הנוסעים (כאשר המיסים על היבוא הינם חלק מהתמ"ג) העצימה את הירידה בתמ"ג יחסית לרבעון הרביעי.

הרבעון הראשון של שנת 2020 לעומת הרבעון הרביעי של שנת 2019 מנוכה עונתיות (שינוי בחישוב שנתי¹):

- ירידה של 4.2% בתמ"ג ללא מיסים נטו על היבוא.
- ירידה של 4.3% בתמ"ג העסקי במחירי בסיס, ללא מיסים נטו על מוצרים (במחירי שוק ירידה של 8.6%).
- ירידה של 20.8% בהוצאה לצריכה פרטית (למעט מוצרים בני קיימה ירידה של 15.3%).
- ירידה של 20.7% בהשקעות בנכסים קבועים.
- ירידה של 10.8% בהוצאה לצריכה ציבורית.
- ירידה של 23.4% ביבוא הסחורות והשירותים.
- עלייה של 4.1% ביצוא סחורות ושירותים למעט יהלומים וחברות הזנק.

¹ שינויים בחישוב שנתי: $1 - \left(\frac{X_t}{X_{t-1}}\right)^4$ כאשר X היא סדרה רבעונית מנוכת עונתיות במחירי 2015 ו-t הוא הרבעון הנאמד. החישוב נועד להציג את השינוי בין תקופות בקנה מידה אחיד, ברמה שנתיית לצורך ביצוע השוואות.

אומדן זה מבוסס על מקורות נתונים שחלקם אינם סופיים ושלמים, האומדן עשוי להתעדכן עם קבלת הנתונים הסופיים.

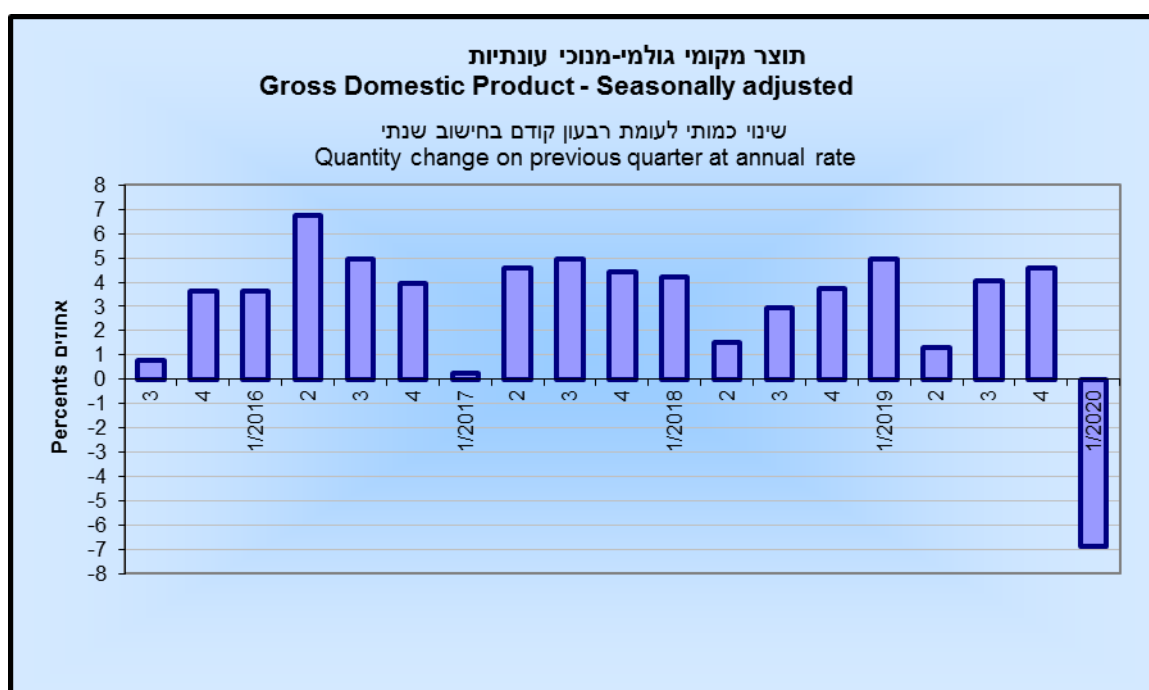
האומדן הבא יהיה אומדן רבע שני 2020 שיכלול גם את עדכון השנים הקודמות ויתפרסם ב 16/08/2020

מידע כללי על מדיניות העדכונים

המקורות העומדים לרשות המשק (התוצר המקומי הגולמי והיבוא):

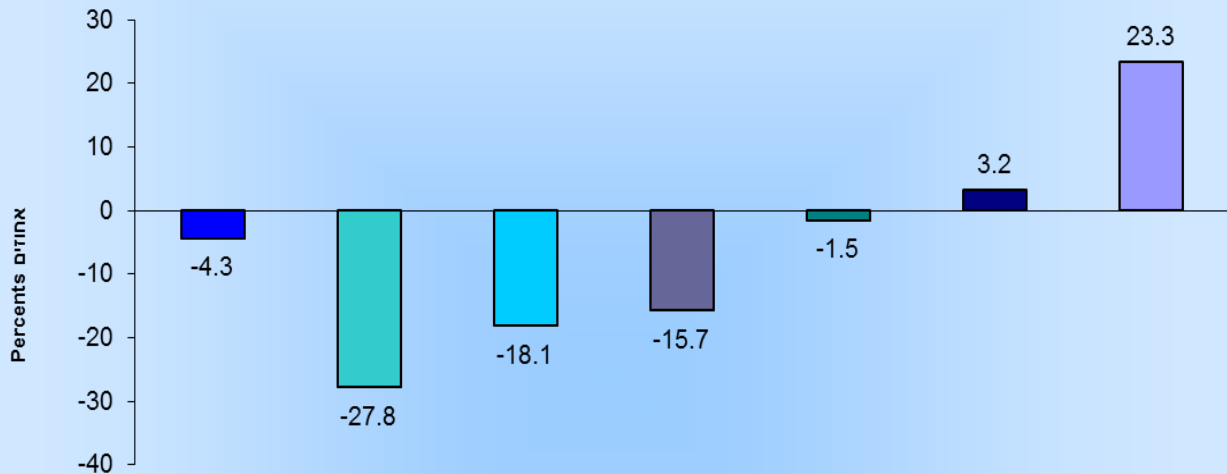
התוצר המקומי הגולמי, במחירים קבועים ולאחר ניכוי השפעת העונתיות, ירד ברבעון הראשון של שנת 2020 ב- 6.9% (באומדן הקודם) לאחר עלייה של 4.6% ברבעון הרביעי של 2019.

התוצר המקומי הגולמי ללא מיסים נטו על היבוא, שלא הושפע מהירידה ביבוא מכוניות הנוסעים ירד אף הוא בצורה חדה בשיעור של 4.2%.

התוצר העסקי במחירי בסיס (שווה לתוצר המקומי הגולמי במחירי שוק למעט תוצר של המגזר הממשלתי ותוצר שירותי הדיור ופחות המיסים נטו על המוצרים), שאינו מושפע מהשינוי במיסים על המוצרים ככלל והמיסים על מכוניות הנוסעים בפרט ירד ברבעון הראשון של שנת 2020 בשיעור של 4.3% בחישוב שנתי (ללא שינוי מהאומדן הקודם), לאחר עלייה של 2.5% ברבעון הקודם.

תמ"ג עסקי במחירי בסיס רבעון ראשון 2020
 GDP of the business sector, at basic prices- First Quarter 2020
 שינוי כמותי בחישוב שנתי, מנוכה עונתיות
 Quantity change at annual rate, seasonally adjusted

- Total product of business sector סה"כ עסקי
- Transportation and storage, postal and courier activities תחבורה אחסנה דואר ובלדרות
- Trade and food service activities מסחר ושירותי אוכל
- Construction בינוי
- Information and communications מידע ותקשורת
- Financial & insurance, real estate and other service activities פיננסים ביטוח נדל"ן ואחרים
- Manufacturing, mining and quarrying תעשייה כרייה וחציבה

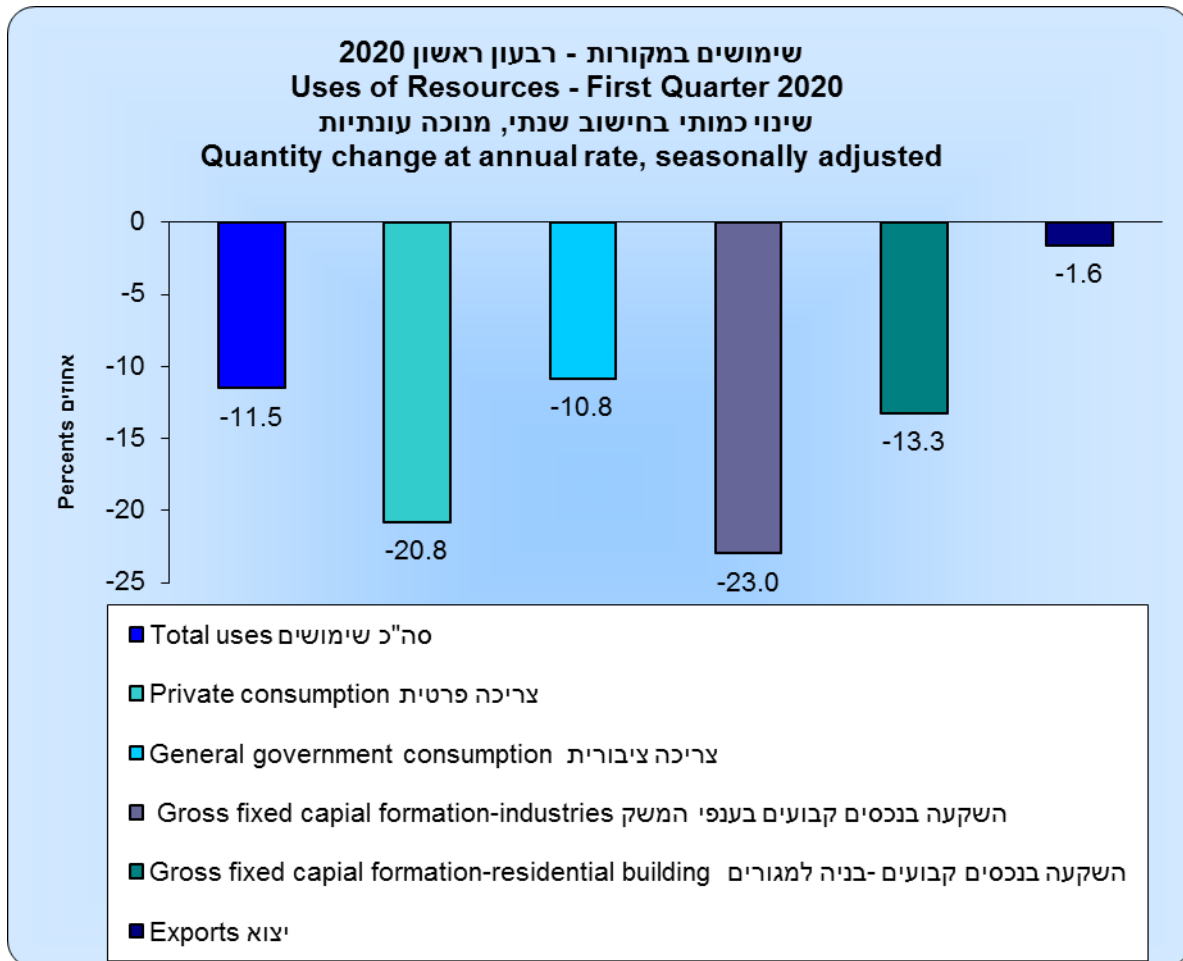
יבוא הסחורות והשירותים ירד ברבעון הראשון השנה ב- 23.4% בחישוב שנתי (ללא שינוי מהאומדן הקודם), לאחר עלייה של 11.3% ברבעון הקודם.

ירידה זו מבטאת ירידה של 52.0% ביבוא השירותים (16.8% בחישוב רבעוני). ירידה חדה זו מורכבת מירידה של 85.2% ביבוא שירותי תיירות (38.0% בחישוב רבעוני), כאשר יבוא השירותים האחרים ירד ב- 25.0% (6.9% בחישוב רבעוני).

יבוא הסחורות האזרחיות ירד ב- 7.7% ברבעון הראשון של שנת 2020 בנוסף, היבוא הביטחוני ירד ב- 82.0% בחישוב שנתי (34.9% בחישוב רבעוני), יבוא היהלומים עלה בצורה חריגה ברבעון הראשון של שנת 2020, כ- 32.0% בחישוב שנתי (9.2% בחישוב רבעוני).

השימושים במקורות (ההוצאות לצריכה, להשקעה וליצוא):

סך המקורות שעמדו לרשות המשק מתוצר מקומי ומיבוא ירד ב- 11.5% בחישוב שנתי סה"כ השינוי במקורות ללא שינוי מהאומדן הקודם כאשר הרכיבים שעודכנו הינם הצריכה הפרטית והיצוא.

ההוצאה לצריכה פרטית:

ההוצאה לצריכה פרטית שנפגעה קשה מאוד ממשבר הקורונה והושפעה גם מהירידה המשמעותית ביבוא מכוניות הנוסעים (עקב הקדמת הקניות לרבעון הרביעי של 2019) ירדה ב-20.8% ברבעון הראשון של שנת 2020 בחישוב שנתי (20.2% באומדן הקודם). הצריכה הפרטית לנפש ירדה ב-22.2%, כאשר ההוצאה לצריכה פרטית לנפש למעט מוצרים בני קיימא (שבין היתר לא כוללת את השפעת יבוא מכוניות הנוסעים) ירדה ב- 16.8% בחישוב שנתי. הירידה בהוצאה לצריכה הפרטית לנפש ברבעון הראשון של 2020 משקפת ירידה של 15.2% בצריכה פרטית שוטפת לנפש (ההוצאות למזון, משקאות וטבק, לשירותים אישיים, לדירור, לדלק וחשמל לאחזקת בית, ולמוצרי תעשייה לצריכה שוטפת):

ההוצאה לצריכת השירותים השונים לנפש ירדה ב- 34.1% בחישוב שנתי (9.9% בחישוב רבעוני). השפעת משבר הקורונה הביאה לירידות גבוהות במיוחד בשירותי ההובלה (הן בארץ והן בטיסות לחו"ל), בשירותי האירוח ובשירותי התרבות והפנאי.

מנגד חלה עלייה בסעיף צריכת המזון, המשקאות והטבק שעלה ב- 3.1% בחישוב שנתי ברבעון הראשון השנה.

ההוצאה למוצרים בני-קיימה למחצה לנפש (ההוצאה על הלבשה והנעלה, טקסטיל לבית, כלי עבודה ובית קטנים חשמליים, מוצרי בידור ופנאי וחפצים אישיים) ירדה ברבעון הראשון של 2020 ב- 32.4% בחישוב שנתי (9.3% בחישוב רבעוני), כאשר ההוצאה על הלבשה והנהלה ירדה ב- 36.5% (10.7% בחישוב רבעוני).

ההוצאה למוצרים בני קיימה לנפש ירדה ב-53.6% בחישוב שנתי (17.5% בחישוב רבעוני), כאשר ההוצאות לכלי רכב לשימוש פרטי ירדו ב-86.3% בחישוב שנתי (39.2% בחישוב רבעוני) לאחר עלייה גבוהה ברבעון הקודם בשל שינוי מדיניות המיסוי.

ההוצאה לצריכה ציבורית:

ההוצאה לצריכה ציבורית ירדה ב- 10.8% ברבעון הראשון של שנת 2020 בחישוב שנתי (ללא שינוי מהאומדן הקודם).

ההוצאה לצריכה האזרחית ירדה ב- 5.7% כאשר התמורה לשכירים שכלולה בהוצאה זו ירדה ב- 11.8% בעקבות החופשה החריגה שאליה הוצאו העובדים במהלך חודש מרץ.

ההוצאה לצריכה ביטחונית ירדה ב- 22.7% בחישוב שנתי (6.2% בחישוב רבעוני) ברבעון הראשון של שנת 2020. הירידה משקפת ירידה בקניות הן המקומיות והן מיבוא, לעומת זאת התמורה לשכירים, שלא נפגעה כתוצאה ממשבר הקורונה עלתה בשיעור של 10.7% (משקפת הוצאות שכר הן של חיילים והן הוצאות על מילואים).

ההשקעה בנכסים קבועים:

ההשקעה בנכסים קבועים (ההשקעה בבתי מגורים והשקעות ענפי המשק בבנייה, בציוד וכלי תחבורה) ירדה ברבעון הראשון של 2020 ב- 20.7% בחישוב שנתי ללא שינוי מהאומדן הקודם.

הירידה בהשקעה בנכסים קבועים משקפת ירידה של 96.9% בחישוב שנתי בהשקעה בכלי תחבורה יבשתיים (58.0% בחישוב רבעוני) לאחר עלייה חריגה ברבעון הקודם.

ההשקעות במכונות וציוד אחר (אינן כוללות ציוד ICT - ציוד ענפי טכנולוגיות המידע והתקשורת) עלו ב- 33.1% בחישוב שנתי (7.4% בחישוב רבעוני), כאשר ההשקעות בענפי ה-ICT ירדו ב- 52.4% בחישוב שנתי (16.9% בחישוב רבעוני).

ההשקעה במוצרי קניין רוחני עלתה ב- 24.4% בחישוב שנתי (5.6% בחישוב רבעוני).

ההשקעה בבניה למגורים ירדה ב- 13.3%, וההשקעה בבניה שלא למגורים ועבודות בניה אחרות ירדה ב- 14.7% בחישוב שנתי.

יצוא הסחורות והשירותים :

יצוא הסחורות והשירותים (למעט יהלומים וחברות הזנק) עלה ברבעון הראשון של 2020 ב-4.1% בחישוב שנתי (2.9% באומדן הקודם).

השינוי בייצוא הסחורות והשירותים מבטא ירידה חדה בייצוא שירותי התיירות שנגרמה בשל משבר הקורונה ירידה של 63.9% בחישוב שנתי (22.5% בחישוב רבעוני).

ייצוא השירותים האחרים (הכולל יצוא שירותי תוכנה, תחבורה ותקשורת וכד') עלה ב-4.0% בחישוב שנתי.

עלייה נרשמה גם ביצוא הסחורות ברבעון הראשון של 2020 כאשר חלה עלייה של 25.6% ביצוא התעשייה למעט היהלומים (5.9% בחישוב רבעוני) הכולל גם את הגז הטבעי שתהליך היצוא המשמעותי שלו החל ברבעון זה.

יצוא היהלומים ברבעון הראשון של 2020 ירד ב-29.6% בחישוב שנתי (8.4% בחישוב רבעוני).

בנוסף, כמו בשלושת הרבעונים האחרונים של שנת 2019 חלה ירידה ביצוא חברות ההזנק, כך **שסך כל יצוא הסחורות והשירותים** ירד ב- 1.6% ברבעון הראשון של 2020.

אמידת התמ"ג של הרבעון הראשון 2020 בתקופת מגיפת הקורונה

מגפת הקורונה שהתפשטה בישראל העמידה אתגרים רבים על אופן חישוב אומדני החשבונות הלאומיים ומדידת התוצר המקומי גולמי במשק.

להלן האתגרים שבחישוב האומדנים

הפגיעה ביצור ברבעון הראשון התמקדה בחודש מרץ כאשר המחצית הראשונה של החודש הושפעה בעיקר מאיסור ההתקהלות וסגירת מקומות הבידול. השפעה משמעותית יותר הייתה במחצית השנייה של החודש עם השבתת מערכת הלימודים וסגירת מקומות עבודה לא חיוניים **בהתאם להחלטות הממשלה ואישור תקנות המשק לשעת חירום**.

חישוב התמ"ג מצד ההוצאה של הגורמים השונים במשק כפי שמפורסם בהודעה זו משקף את ההוצאה הסופית של המשק כלומר כולל את ההוצאה על צריכה פרטית, צריכה ציבורית, ההשקעה הגולמית והיצוא נטו (יצוא בניכוי היבוא).

העברות הממשלתיות (מענקים, תמיכות, תשלומי ביטוח לאומי ועוד..) אינן כלולות ברכיבי התוצר ולא משפיעות עליו בצורה ישירה.

ניכוי העונתיות - בשל החריגות היחסית של נתוני הרבעון הראשון של 2020 בהשוואה לשנים הקודמות, שימוש בשיטת ניכוי העונתיות הרגילה היה גורר שינויים משמעותיים בנתוני הרבעונים הקודמים. מסיבה זו ולאור העובדה שיתכנו שינויים בנתוני הרבע הראשון שונתה שיטת ניכוי העונתיות.

ניכוי העונתיות של רבעון זה בוצע ע"י שימוש בגורמי העונתיות חג וימי פעילות החזויים על בסיס המידע שהיה קיים עד הרבעון הרביעי של 2019, כך שהנתונים מנוכי העונתיות לרבעים הקודמים לא השתנו.

שיטה זו תיבחן מחדש באומדנים הבאים בהתאם למידע החדש שיתקבל.

הצריכה הציבורית- הצריכה הציבורית כוללת תמורה לשכירים, קניית נטו של סחורות ושירותים, מיסים אחרים על הייצור ובלאי על הנכסים הקבועים.

התמורה לשכירים במחירים קבועים מחושבת בהתאם לסך שעות העבודה למעשה במגזר הציבורי, כלומר ההיעדרות מעבודה של עובדי המדינה במהלך חודש מרץ גרמה לירידה כמותית בשכר (שכר במחירים קבועים) ועל ידי כך תרמה לירידה בצריכה הציבורית. יחד עם זאת הערך של התמורה לשכירים במחירים השוטפים הושפע באופן חלקי בלבד, כלומר רק כתוצאה מאי תשלום של מרכיבי השכר שלהם יש קשר ישיר לנוכחות בעבודה (כגון פרמיות, שעות נוספות, החזר נסיעות ועוד). כתוצאה מהעובדה ששעות העבודה בפועל ירדו והשכר נפגע בצורה מצומצמת, המחיר הנגזר של התמורה לשכירים עלה.